

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIUNEA
Deák Ferenc-utca 20

INSERTIUNILE
se primesc la admnis-
trație.
Manuscripte nu se iau
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Sentența de ieri.

Sentența de ieri a poliției în chestia clubului național din Arad, vre-o însemnătate politică nu are. Doar atât că avem de a înregistra trei osânde noi în lanțul nesfârșit al persecuțiilor ce îndurăm. În ce privește însă chestia, dacă organele politice îngăduiesc ori nu organizarea partidului nostru național, aceasta rămâne și după sentință, tot încurcată.

Poliția cum am spus-o și ieri, nu are nici un răspuns pentru întrebarea ce singur și-a pus-o într'un chip atât de prisos, și dacă ar fi să-i căutăm o logică acțiunii sale ar trebui într'adevăr să credem că n'a urmărit altceva decât să se facă de râs.

Altfel nu putem înțelege de ce a fost nevoe de contraziceri, de mistificări, de năvăliri prefăcute, de retăceri și de denaturări de fapte și mărturisiri pentru a putea ocoli meritul chestiunii și a-i achită pe acuzați, în punctul acesta care era cel principal în întreaga acuză. Căci sentința este un adevărat conglomerat de non-sensuri și contradicții în fapte și gândire.

Se zice în sentință că n'a fost bază de a-i putea osândi pe deputați, pentru că deși »organizarea« (sublinierea este a textului) pe baza statutelor ce se află în mâna poliției, reclamă controlul autorităților și declă activitatea ei nu se poate admite, decât în baza unor statute aprobate de guvern« totuși ei au trebuit absolviți, pentru că au tăgăduit că ar fi înființat o societate politică. Firește că au tăgăduit, pentru că ei n'au în-

ființat și nici intenție n'au avut să înființeze o societate politică, n'au tăgăduit însă, ci dimpotrivă au afirmat, chiar și neîntrebați, cu toată hotărârea, că au înființat, din împuternicirea clubului parlamentar din Budapesta un club politic în Arad, pe care sentința îl circumscribe de o »organizare care reclamă controlul autorităților«. Dacă reclamă, de ce îi achită pe deputați, cari nu l-au reclamat, și nu au tăgăduit înființarea clubului? D'aceea pentru că au tăgăduit altceva, înființarea unei societăți politice?

În sentință se recunoaște doar că deputatul Ioan Suciu a mărturisit că în luna Februar a. c. a publicat în »Tribuna« o convocare pentru deschiderea clubului pe ziua de 16 Februar, că dânsul a rostit acolo un discurs spunând că partidul parlamentar al naționalităților ca partid recunoscut în parlament, înființează acest club în Arad pentru că membrii săi să aibă un local statornic.

Cum deci, n'a avut dl Berecz »destule dovezi pe baza cărora să-i poată osândi«? Dar acolo sunt faziunile acuzaților. Domnul Oncu de pildă, nu mai puțin ca dl Suciu a mărturisit cu toată hotărârea că deputații au înființat un club politic, o »organizare« cum îi place sentinței să-l numească și că n'au cerut și nu vor cere, pentru că nu trebuie să ceară pentru aceasta voe dela nimeni. Se poate deci aci spune că deputații ar fi tăgăduit?

Onorată poliție regească! Este aceasta o argumentație serioasă?

Chestiunea era doar nu se poate mai simplă. Deputații au înființat aici un club ca toate cluburile partidelor politice. Au la aceasta drept ori nu? Da sau ba? Un al treilea răspuns nu era posibil.

Poliția l-a dat însă pe acesta, pe cel imposibil, lipsind astfel singură de orice importanță acțiunea sa. Deputații ce-i drept vor face apel, este doar și un prilej bun de ați bate joc de monumentală operă a poliției din Arad, care a lucrat peste două luni la ea, după aceasta însă nu mai poate fi nimeni curios de părerea organelor politice. Basă legală pentru desființarea unui partid politic, în stat constituțional, nu există, iar încercări ilegale cari totuși invoacă pentru sine un simulacru de legalitate, ajung soarta sentinței poliției noastre: se înecă în ridicol. O astfel de constituție, cu partide recunoscute de guvern, nu este nici în Persia și ar fi să batjocorim generoasa mișcare din Turcia dacă am calomnia o cu aceste atribuții de constituționalism sui generis ungu-resc.

Pe cât știm noi, deputații nici n'au ținut din capul locului cont de încercarea aceasta de terorizare a guvernului. Lucrarea mare și extinsă a organizării s'a continuat neîntrerupt și nădăjduim că nu va întârzia să se desăvârșească și să producă cât mai curând roadele pe cari le necesitează imperios continuarea luptei noastre. Pe cât știm clubul din Arad și-a făcut datoria, urmează acum să și-o facă bărbații de încredere din cercuri și să ni-o facem toți cu toții, câți ne numim membrii a-i partidului național.

FOIȚA TRIBUNEI.

Deshoulières.

De Jean Richepin.

Dans ces prés fleuris
Qu'arrose la Seine,
Cherchez qui vous mène,
Mes chères brebis.
Madamme Deshoulières.

Se numea Deshoulières și îi părea rău.

Greșea însă: căci fără îndoială pasiunea lui stranie pentru originalitate n'o datora decât groazei acestui nume și banalităților pe care i-le amintea.

Ori, ca original a fost complect și rar.

Dupăce gustă din toate câte puțin: din arte, din litere și din plăceri, ajunsese să și creeze un ideal, care constă în a căna în toate neprevăzute.

Până acum însă, nimic nu este ciudat. Această teorie pare că-i arată numai un spirit curios, dușman al comunului, doritor de lucruri noi, cum, în sfârșit, sunt adevărații creatori. Ciudățenia lui însă consta din faptul că Deshoulières făcuse din această teorie linia purtării sale zilnice, și o practică în toate relațiile lui cu lumea, împingându-o până la ultimele margini ale excentricității.

Devenise un dandy al neprevăzutului.

Convingându-se că originalitatea nu se întâlnește decât într'o schimbare veșnică, își formu-

lase această axiomă: că nici odată nu trebuie să-și semene lui însuși, mai ales ca fizic. Lucrul acesta explică schimbările extraordinare ale costumului, ale gesturilor, ale vocii și chiar ale feței. Mulțumită dresurilor, bărbilor falși și perucilor, își făcea în fiecare zi un alt cap, trăind ca un adevărat Proteu.

Spiritul lui era tot așa de schimbător ca și un Kaleidoscop, în care, în locul sticlelor colorate, se învârteau paradoxele cele mai ciudate, amestecate cu lapalisadele cele mai îngrozitoare, producând în realitate o strălucire de cuvinte, de idei, de imagini, de judecăți, în stare să orbească pe oamenii cari voiau să vadă limpede în această inteligență fantasmagorică.

De altfel, el era o ființă admirabil înestrată.

Puternic, înalt, era aproape cu două palme mai mare decât deplorabila lui homonimă*, și sub figurile lui împrumutate se ghicea o frumusețe modernă.

Facultăți minunate îl ajutau să-și apropie toate virtuțile și toate viciile, toate științele și toate artele. I-se cunoșteau fapte de eroism și de lașitate, adevărate puneri »la încercare« și slăbiciuni nemai văzute, crâmpene de versuri și de proză fără păreche, începuturi de melodie nouă, schițe în care se arată forța unui maestru viitor. Cu un cuvânt stăpâna l. treg geniul omenesc.

Nimic însă nu ducea până la capăt, fiindcă — după el — sfârșitul era banal. Se mulțumea să

*) E o aluzie la M-me Deshoulières, o poetă pe care contemporanii o numiseră a zecea nouă (1639—1694).

spună că știa bine că ar putea să fie mare om, mare poet, mare muzicant, mare artist, dar că renunță la tot, scârbit de acest »mare«, prea josnic pentru el.

— Toate acestea, zicea ei, sunt vechi ca și străzile. N'ași găsi nimic nou în a fi Dumnezeu veacului meu Ah! mi-ar plăcea să fiu acest Dumnezeu, dacă aș fi un dobitoc.

S'a văzut și asta și chiar ceva mai mult.

Trecea în general drept un nebun. Unii însă îi priveau ca pe un fel de Antecrist

Dar acest Antecrist era prea subtil de excentric, ca să creadă chiar în el.

— Dacă Dumnezeu ar exista, spunea el într'o zi, și dacă acest Dumnezeu aș fi eu, n'aș putea fi atât de dobitoc ca să nu-mi dovedesc că nu sunt.

Cu astfel de teorii, fără îndoială că Deshoulières nu putea să trăiască decât la Paris și în timpul nostru. Și de sigur că aici ar fi trăit liniștit și multă vreme, minunând pe cei câțiva prieteni, făcând mulțimea să petreacă, și trecând nici mai mult nici mai puțin decât drept un simplu om ciudat, dacă n'ar fi fost într'adevăr omul geniu care era.

În simplu original n'ar fi avut, într'adevăr, ideea să îndeplinească excentricitatea supremă pe care el avea s'o plătească cu viața.

Se hotări anume să-și omoare iubita, să o îmbalsămeze, și astfel să urmeze a o iubi înainte.

Crima a fost făcută cu atâta știință și cu atâta noutate de prevederi, încât a rămas necunoscută.

Să se pună odată capăt veșnicelor lamentări și incriminații și să trecem dela vorbe la fapte, în cari să nu ne lăsăm de nimeni și de nimic opăciți și stingheriți.

Osanale plătitte. Ziarul german din București »Rumänischer Lloyd« publică în numărul său de J i un articol intitulat »Ungaria și România«. Vom reproduce întâi pe scurt cuprinsul acestui articol.

Articolul e plin de elogii la adresa guvernului unguresc. Coaliția ungurească, zice, poate fi mândră de activitatea ei și de rezultatele ce a realizat, căci tot ce în timp de 40 de ani de zile guvernele au neglijat să facă pe terenul economic, cultural, juridic și politic, toate aceste lipsuri au fost împlinite în scurtul interval de doi ani. Faptul acesta singur legitimează existența coaliției. Guvernul unguresc a creiat însă relații bune cu străinătatea și mai ales cu România (probabil prin asuprirea noastră crescândă! N. R.) Interesele economice și culturale ale celor două state cer existența acestor bune relații (mai ales cele culturale, vezi legea lui Apponyi). Agitațiile demagogilor din amândouă părțile nu vor turbura aceste bune relații.

Se pare că în Ungaria ungarilor și românii sunt deopotrivă convinși de trebuința colaborării și armoniei pașnice. (O da, fiecare lovitură de a guvernului unguresc ne convinge zilnic — încât suntem chiar pe deplin convinși, numai guvernul nu pare încă pe deplin convins, căci loviturile continuă.)

Dovadă faptul că în presa românească din Ungaria se afirmă tot mai viu trebuința unui partid moderat și că ideea asta a găsit un răsădit foarte viu și simpatic în presa ungurească. (Se pare că ziarul din București face pentru aceasta presei ungurești act de mulțumită, în locul bătărilor de noi cari ne-am uitat de această datorie.) În interesul prosperității culturale și economice a românilor este de dorit ca înființarea noului partid să se realizeze cât mai de grabă.

Și acum am avea de spus și noi ceva. Din tonul și din toată argumentația articolului (cunoscută oricui la noi din comunicatele oficiale ale guvernului unguresc) deducem și afirmăm cu siguranță, că articolul nu a fost scris în București ci în Budapesta la secția pentru chestia naționalităților, întreținută din fondurile secrete ale guvernului unguresc. Nu polemizăm deci cu ea, căci ar fi să polemizăm cu însuși guvernul unguresc — un lucru de prisos. Ar fi o comedie să căutăm lupta cu un potrivnic disimulat, când zilnic ne putem lovi cu el pe față.

Ceeace însă i-se pără banal lui Deshoulières, fuse tocmai secretarul acestei monstruoșități drăcești. Găsi că nu eră cine știe ce originalitate să fi un monstru și să scapi de justiție. Se denunță deci singur, fără nici o remușcare, de altfel, ceeace eră cu totul neprevăzut.

În tot Parisul nu se auzi decât un strigăt de groază, și toți ochii se ațintiră numai decât asupra lui Deshoulières.

Acum ori nici odată era clipa bine-venită să nu fie comun. Fra vorba acum, să găsească neprevăzutul în mijlocul vulgarităților închisoarei, în mijlocul curții cu jurați și în fața ghilotinei. Deshoulières nu își desminti misiunea.

La Mazas, nu se ocupa nici de apărare, nici de popularitatea nesănătoasă, ci căuta să închege într'un fel de doctrină, secretele magnetismului animal, și să traducă acest tratat de filosofie în sonete monosilabice.

După al treilea sonet însă, se opri de a mai continua, văzând că și aceasta era cu puțință.

În fața tribunalului a fost minunat. Avocatul lui, unul din cei mai cunoscuți, tocmai din cauza greutății cauzei și neinteresării clientului, făcu o apărare fără pereche cu care sdruncină inima juraților și sfărâmă probele procurorului. Era o așa îngrămădire de probe de neînțeles, un așa curent de milă, o eloquentă atât de zdrobitoare, în cât nevinovăția lui Deshoulières fusese stabilită pentru toată lumea, iar achitarea lui fuse asigurată...

Prezidentul era cu lacrimile în ochi, când în-

Cât pentru iubii noștri confrați, pardon! Kohnfrați din București, le zicem: înainte pe această cale, căci numai așa veți reuși să deschideți ochii lumii românești de acolo și să o convingeți că sunteți cea mai mare primejdie pentru țara românească.

Bosnia vôlește constituție. Se împlinesc 30 de ani de când generalul Filippovici, șeful trupelor de ocupațiune concentrate la granița sudică a Ungariei, în urma ordinului de zi al M. Sale a trecut pe pământul Bosniei. În aceeași zi un manifest adresat către gloatele de insurgenți promitea ocrotire și binefacerile civilizației pentru Bosnia. De-atunci organismul de fier al militarismului austro-ungar a pus stăpânirea sa de vigoare pe toate ramurile vieții în provinciile ocupate. Regimul austro-ungar deși absolutistic a fost întotdeauna conciliant și a cercat să ademenească populația prin măsuri binevoitoare, promovând civilizația prin școli. Mai târziu li s'a dat provinciilor ocupate autonomia administrativă locală și autonomie bisericească deplină. Ministrul de finanțe comun, a promis în una din ședințele delegaționale trecute că va desvoldă și mai departe organizația autonomă a Bosniei și Herțegovinei. Cu toate astea dorul de libertate n'a adormit în sufletul populației, el a izbucnit din vreme în vreme pe față, dar a fost gătit pe dată de mâna de fier a stăpânirii. Visătorii independenței au fost prigoniți și întemnițați, ziarele lor confiscate. Propaganda însă continuă alimentată de croați, cari visează de o mare împărăție slavică la Sud. Proclamarea constituției în Turcia a stârnit viu echou în Bosnia și Herțegovina. E firesc ca și ele să dorească constituția, care li se da acum și lor dacă nu încetau să aparțină imperiului turcesc. Constituția ar fi binevenită și pentru visurile croaților, căci ar fi un pas spre separarea provinciilor de Austro-Ungaria. Se spune că în anumite cercuri politice din Bosnia se afirmă tot mai mult o acțiune pentru eluptiona constituției.

Aehrenthal—Tittoni. Din Roma se anunță că ministrul de externe al Italiei, dl Tittoni, nu se va întâlni cu ministrul de externe baronul de Aehrenthal, la castelul principelui Frasso-Dalnice în Moravia, ci în alt loc, încă nestabilit.

trebă pe acusat dacă mai avea ceva de adăugat pentru apărarea lui.

— Domnilor, zise Deshoulières, doresc mai întâi să aduc cele mai sincere complimente apărătorului meu, care a creat capo-d'opera eloquentei judiciare franceze. N'am să-l invinuesc decât de o singură parte din prea frumosul lui discurs.

Și Deshoulières, reluând unul din motivele arătate de avocat, făcu să iasă din el noi lumini, și termină prin a cuceri inima celor care-l ascultase.

— Din nenorocire, urmă el, nu pot să aduc aceleași laude și domnului procuror al Republicei, care mi-a părut cu mult mai prejos decât sarcina grea pe care societatea i-a încredințat-o.

Tribunalul avu o mișcare de mirare, procurorul o săritură de cindă, iar jurații începură să nu mai înțeleagă nimic.

Dar a fost cu totul altceva, atunci când Deshoulières, după ce arată toate motivările slabe ale procurorului, începă să-și facă din nou și pe de-a-întregul propriul său rechisitoriu. Și cu ce căldură!... Cu ce cuvinte!... Cu ce putere!

El puse din nou în adevărata lor lumină toate grozăviile crimei, distruse bucată cu bucată clădirea apărării, probă în sfârșit vina lui atât de magistrat, încât nu mai putea să rămână nici o îndoială. Convingerile fură cu desăvârșire răsturnate, și el căpătă ceeace dorea: rezultatul neprevăzut de a se face el însuși condamnat la moarte.

Deshoulières își petrecu ultimele clipe ale vieții să găsească un nou pas de dans și un nou sos pentru stridii.

In ajunul alegerii de patriarh.

Ieri, Joi, congresul din Carlovăț nu a ținut ședință.

În catedrala orașului s'a ținut un parastas pentru sufletul răposatului *Brancovici*, dela moartea căruia s'a împlinit un an.

Liturghia a fost celebrată de episcopii *Mitrofan Sevici* și *Gheorghe Letici*. Biserica a fost tixită de lume. Intre asistenți erau și membrii familiei răposatului.

A doua zi, Vineri, prețuia alegerii se va face chemarea duhului sfânt. În ziua următoare, Sâmbătă, se va îndeplini *actal alegerii*.

Partidul radical a ținut o conferință în care s'a discutat chestiunea cine să fie candidatul partidului. S'a discutat mult și chestiunea e că ce garanții va avea partidul, că noul patriarh va realiza programul partidului. În scopul acesta șefii partidului s'au pus în contact cu episcopii.

Partidul sârbilor independenți a hotărât să nu se rostească până la hotărârea partidului radical.

Alegerea se va ține cu ușile închise. Aceasta pentru a împiedeca intrarea publicului care venea în sala de ședințe și ocupând o strimțora locul deputaților. În ședința de alaltieri un om beat intrase în sală și provocase un adevărat scandal, *lându-se la bătăle cu lumea*, încât ședința a trebuit suspendată pentru a scoate pe turburător.

Până acuma nu se știe nimic pozitiv despre perspectivele alegerii.

Din România.

Di Carp la Palat. După cum se anunță dl Carp a fost primit în audiență de M. Sa Regele la Castelul Peleş.

Di Carp a solicitat această audiență, pentru a prezenta Suveranului pe fiul său, care a fost înrolat într'un regiment de dragoni din Prusia.

Dela universitatea din Iași. Ministerul instrucției aduce la cunoștința celor interesați că

Când preotul veni să-l spovedească înaintea morții, ea să primească, ceru ca preotul să se spovedească întâi în fața lui; odată preotul spovedit, el nu mai vră să se spovedească, ci se mulțumi să-i spună:

— În cuvântarea d tale de adineaori ai citat o frază din „Sfântul Augustin“. Ea e de Tertulian, și se află în paragraful al nouă-lea din „De cultu faeminarum“. Du-te în pace, fiul meu, și nu mai cită greșit.

Cu toate aceste aere nebune și forța lui de caracter, Deshoulières se sperie când văzu ghilotina.

Nu doar că i-ar fi fost frică! Dar se temeă de un sfârșit banal, după o viață atât de excentrică.

Nu-i plăcea să creadă că i-se va tăia gâtul ca celui dintâiu venit, ca unui vulgar Tropmann. Se căsnea să caute cum ar putea să fie ghilotinat, într'un fel neprevăzut.

Fără îndoială că găsi, căci figura îi strălucea de un suris de bucurie, în timp ce urcă scările.

El se lasă să fie legat pe scândura grozară fără nici o împotrivire.

În clipa din urmă însă, printr'o puternică smucitură, ajutat de forța lui herculeană, rupse legăturile și se aruncă îndărăt, în așa fel încât capul nu mai eră cuprins până la gât în cutia mașinei.

Resortul fiind tras, nu s'a mai putut opri cutitul odată pornit, iar lui Deshoulières i-se tăie capul în dreptul frunții, întocmai cum ai fi tăiat un ou fierț.

Gasise și neprevăzutul ghilotinei.

Traducere de N. Davidescu.

la universitatea din Iași este vacantă catedra de astronomie și geodezie de pe lângă facultatea de științe.

Candidații sunt vestiți că până la 1 Nov 1909 să înainteze ministerului cererile lor însoțite de un memoriu în dublu exemplar asupra titlurilor și lucrărilor lor științifice.

— Tot la universitatea din Iași este vacantă și catedra de istorie și filosofie antică și morală de pe lângă facultatea de litere.

— La facultatea de medicină din Iași este vacantă catedra de igienă.

Candidații sunt anunțați că până la 15 Oct., 1909 să înainteze cererile lor însoțite de actele necesare.

Evenimentele din Turcia.

Transiția de la autocratism la constituționalism nu va fi așa de ușoară cum se pare în zilele prime ale entuziasmului optimist. Sistemul înrădăcinat de veacuri nu va cedă cu una cu două. Reacționarii așteaptă să se mai liniștească spiritele, ca apoi să încerce totul pentru falsificarea constituției. Deja de pe acum se resimte influența lor. Primul comunicat oficios se mărginește numai la convocarea camerei deputaților și n'are cuvinte pentru toate garanțiile constituționale. Sultantul încă n'a îndepărtat din jurul său pe toți sfetnicii săi de mai înainte.

Alegerile parlamentare vor fi botezul epocii noi. E îndoelnic, că oare nu va fi acest botez un botez de sânge. Adevărat că bandele grecești și bulgare și au curmat deocamdată atrocitățile, dar nu e exclus ca ele să-și reia activitatea la alegeri. Dacă într'un cerc vor candida doi ori mai mulți înși de naționalități diferite, e probabil să facă totul pentru reușita candidatului de naționalitatea lor.

Pentru agențiile reformatoare, pentru jandarmia străină a bătut ceasul din urmă. Vor trebui să se întoarcă cu toții din Macedonia și chestia macedoneană în politica europeană de-ocamdată își va perde actualitatea.

Turcii tineri nu conținesc cu propaganda lor, ei vor lupta din răputeri până la sfârșit, până vor vedea adică constituția instaurată pe toate ramurile vieții de stat.

Viitorul apropiat rezervă la tot cazul multe surprinderi. Nesiguranța situației dictează puterilor europene și pe mai departe ținută expectativă.

Dăm telegramele mai recente:

Destituirea noului ministru al poliției

Constantinopol. Cercuri e Porții asigură că noul ministru al poliției Hamdi bei a fost destituit.

Un ziar publicase o scrisoare a cumnatului șeik-islamului arătând uimirea sa că unul din cei mai mari spioni și prevaricatori putuse să devină ministru al poliției.

Ziarul a adăugat un violent articol agitând în contra favoriților și spionilor. Un ziar din Stambul anunță că Habib Melhanie, inspectorul regiei tunurilor, a fost astat de poliție și huiduit de mulțime.

Destituirea unor demnitari.

Ziarele tu ce află că Ismail pașa, inspectorul școlilor militare și creatorul spionajului în școli și cumnatul său colonelul Essat bei, directorul

școlii de medicină militară, au fost destituiți printr'o iradea.

Presă turcă a luat un mare avânt și o circulațiune enormă.

Imprimeriile sunt literalmente asediate de cum-părătoși.

O deputațiune la marele vizir.

Constantinopol. În urma meetingului ținut alături în fața ministerului de război; o deputațiune a mers la marele vizir pentru a-i cere depărtarea diferitelor persoane prevaricatoare, între altele a ministerului marinei.

Marele vizir a răspuns că aceste persoane sunt acoperite sub scutul constituțiunii; cu toate acestea ministrul marinei a fost destituit și înlocuit prin Halil Pașa; comandantul flotei a fost de curând trimis la Samoș.

Deputațiunile cerând amnistia generală, marele vizir a anunțat că a primit iradeaua care acordă amnistia generală tuturor condamnaților și deținuților politici, tuturor exilaților și consemnaților.

Amnestierea membrilor bandelor.

Comunicațiunea oficială a ziarelor turce: comandantul corpului III cerând amnistia pentru membrii bandelor diferitelor naționalități din cele trei vilaețe cu condiție de a predă armele autorităților și de a se reîntoarce acasă dânzii, de oarece convocarea camerei a adus o desăvârșită concordie între diferitele naționalități și o fidelitate și supunere sinceră sultanului, sultanul a acordat cererea cu condițiunile de mai sus.

Ziarul »Ikdam« publică un articol în care zice că primul succes al constituțiunii este pacificarea Macedoniei.

Sabie de onoare lui Niazi bey.

Constantinopol. Ofițerii și soldații neoturci au hotărât să-i cinstească majorului Niazi bey o sabie de onoare, în preț de 20.000 funți turcești.

Turcii din Cairo.

Cairo. Ca să sărbătorească proclamarea constituției turcii cari trăiesc aici au aranjat o im-pozantă adunare populară. Au vorbit 12 oratori, între cari și principele Hajdar. În oraș e mare însuflețire. La Bejrut un censor de presă care voia să-și continue activitatea a fost dat afară din redacția unui ziar.

O declarație a marelui vizir.

Paris. Marele vizir Said Pașa a rugat pe corespondentul ziarului »Matin« să dea publicității următoarea declarație: Marele vizir își rezervă dreptul de a dovedi prin fapte chipul cum își înțelege îndatoririle sale față de sultanul și față de națiunea turcă. De sine înțeles că nici otomanii nu trebuie să piardă din vedere, că dacă constituția le dă drepturi noi, în schimb și ei trebuie să-și împlinescă datorițele față de guvern. Drepturile și datorițele se dezvoltă paralel.

Acțiunea reformatoare.

Viena. Ziarul »Fremdenblatt«, despre care se știe că stă aproape de ministerul de externe, în numărul său de azi serie un articol declarând de false toate svonorile ce spuneau că puterile și-au retras ori intenționează să și retragă proiectele de reforme cu privire la Macedonia. Așa ceva puterilor nici prin gând nu le trece. Ceea ce înseamnă că puterile n'au multă încredere în noua stare de lucruri din Turcia.

Mișcarea culturală.

Adunarea fondului de teatru la Oravița. Comitetul aranjator al festivităților la adunarea generală a societății fondului de teatru român, cari festivități se vor ține din 27 până 'n 30 August n., aduce la cunoștință, că informațiunile de orice fel re-

feritoare la aceste serbări sunt a se cere de la biroul central. Scrisorile să se adreseze la institutul de credit și economii »Oravițana« în Oravița-montană (Oraviczabánya).

*

Convocare. În senzul §-ului 40 din statute, convocăm adunarea generală a despărțământului »Timișoara« al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« pe ziua de 23 August 1908 st. n., la 4 ore după amiază, în comuna Jezvin.

Obiectele adunării.

1. Deschiderea adunării prin președinte.
 2. Raportul anual al comitetului.
 3. Cenzurarea socoșilor.
 4. Disertațiune despre: »Piedecile progresului economic.«
 5. Stabilirea bugetului pe anul viitor.
 6. Pertractarea eventualelor propuneri.
- Timișoara, în 30 Iulie 1908.

Comitetul despărțământului.

Abdul Hamid.

Viața intimă a sultanului.

Sultanul Abdul Hamid a devenit iar o persoană extraordinară de interesantă. De altminterlea, sultanul e cunoscut foarte puțin personal. Dintre europeni, numai puțini diplomați intră în Yldiz Kiosk, iar dintre supușii lui câțiva funcționari aleși. Sultanul și țarul sunt oameni de cari se poate mai anevoe apropia cineva. Garda personală albaneză a sultanului e celebră. Fără învoirea ei nici un ministru nu pătrunde până la sultan. Paza care înconjoară pe sultan constă din șase rânduri de oameni, de naționalități diferite, geloși unii de alții. Garda albaneză însă joacă rolul principal. Se spune că sultanul însuși se teme de ea. Se zice că odată doi gardieni albanezi au tras focuri asupra lui în parcul Yldiz, din cauză că băgase în rândurile lor câțiva muntenegreni. Se spune că n'a cutezat să pedepsească pe vinovați, ci le-a dat bani și i-a trimis în patria lor.

Sultanul n'are o locuință hotărâtă. Petrecerea lui în Yldiz-Kiosk e totdeauna provizorie. După capriciu, sau din neîncredere, stă când în unul când în celalalt din cele treizeci de pavilioane ce-i stau la dispoziție în parcul Yldizului. Are puțină liniște și recreație. În unele nopți nu doarme mai mult de patru ore pe un divan, iar mâncările uneori abia le atinge. Urmează cu credință prescripțiile coranului, care oprește vinul; sultanul nu bea decât apă din fântâna Kiathane. Pe când eră prinț, un țigan cu numele Aafidab îi prorocise că va ajunge la domnie dacă va bea numai din această apă. Când s'a urcat pe tron, a răsplătit cu bani mulți pe acel țigan, iar pe fata lui a luat-o în harem.

Prânzurile, lectura, secretarii sultanului. — Piimbările.

Sultanul se scoală de dimineață: vara și iarna, între 4 jum. —5, ia o baie, face câteva exerciții corporale, apoi trece imediat în odaia lui de lucru. Aci ia o cafea, pregătită sub ochii lui. Apoi își aprinde o țigară. la cea dintâiu din nenumăratele țigări pe cari le fumează neîntrerupt în cursul zilei.

După un dejun mic, compus mai mult din lapte și ouă, Abdul Hamid își începe munca cea mai importantă a zilei și căreia îi consacră aproape tot timpul, anume citirea rapoartelor, pe cari i-le trimite spionii lui din toate părțile.

Cu același zel citește traduceri articolelor ce apar despre el în străinătate; face notițe pentru ca apoi să dea agenților, pe cari îi are în toată

Col dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás maeștru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, soynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Căminul și magazinul central: Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21. Telefon 602.

Filiale: Nagyvárad, Gygyseben, Déva și Bánptak.

Europa, însărcinări privitoare la zierele cari îi sunt dușmănoase.

Pe la 10 ia un alt dejun frugal; primește pe primul secretar, care îi face o dare de seamă despre rapoartele miniștrilor. O serie de secretari, de serviciu pe rând ziua și noaptea, trebuie să stea totdeauna la dispoziția monarhului. Totuși ei sunt ocupați mai mult cu afacerile privitoare la persoana sultanului, decât cu cele de stat. Ei primesc și trimit ordinele, ascultă pe persoanele suspecte, se sfătuiesc asupra cutărui sau cutărui june turc, întrețin o corespondență vie cu spionii turci din străinătate, etc.

În lunile frumoase, câte odată iarna, sultanul face după amiază o siestă într'unul din Kioșcurile sale. Când nu sunt afaceri urgente, face apoi o plimbare în parcul rezervat lui. Dar plimbarea devine din an în an mai scurtă, deoarece sultanul din ce în ce nu mai vrea să se depărteze de reședință. În plimbările acestea îl însoțesc totdeauna cafegii, care trebuie să-i pregătească cât de des câte o cafea Moca, care îi place nespun de mult sultanului. Mai de mult sultanului îi plăcea să facă la vremea asta plimbări călare. În anii din urmă s'a lăsat de călărit.

Sultanul țintă, ceasornicar și chimist. — Clovnul lui.

Sultanul e maestru în tragerea la țintă cu pistolul. Se spune că, dela o depărtare de 25 de pași face iscălitura de gloanțe trase repede pe o placă. Dela aceeași depărtare nimerește, fără să greșească odată, portocalele aruncate una după alta în aer. Câte odată pașahul se retrage și într'un atelier, în care își petrece vremea cu arta ceasornicăriei și cu analize chimice. În tinerețe a fost un tâmplar foarte iscusit și e și azi mândru de mobilele făcute de dînsul pentru kioscul Kiatgane.

Prânzul e servit pe orele șase, iarna pe la patru. Abdul Hamid mănâncă totdeauna singur. După masă se duce iarăși să asculte rapoartele spionilor săi. Une ori chiamă câte un clovn. Glumele pe cari le face cu acesta sunt adesea neplăcute pentru bietul clovn. Pe clovnul lui favorit, decedatul Ali Efendi, avea obiceiul să-l a runce în apă, sau puneă să-l vâpsească negru pe obraji. Când nu se distrează în chipul ăsta, sultanul se duce la teatrul privat din Yidiz. Aci sunt două trupe, una turcească: aceasta joacă comedii; alta europeană, care dă opere și operele. De asemenea invită și artiști dramatici străini, cari dau reprezentații în Constantinopol.

Cu artiștii străini e extraordinar de darnic. Cu toate astea, toți pleacă din palat cu amintiri neplăcute. Ei joacă într'o sală mică, învăluită în semi-întunec, tristă ca un mormânt. Invizibil, ascuns în fundul unei loje, șade sultanul, fără să dea un semn de viață despre el. Foarte puțini aleși se bucură de favoarea de-a asista la astfel de reprezentații.

Sultanul iubește muzica. În tinerețe a învățat pianul și chiar și azi cântă une-ori unele cântece ușoare la pian. Muzica lui favorită sunt operele italiene și franceze, ca „Traviata“, „Faust“, „Trovatore“.

Un incident comic. — Alte obiceiuri.

Odată, cu prilejul reprezentației unui vodevil, s'a petrecut un incident comic. Capela trebuia să cânte un marș. Singurul pe care-l știa de rost era marșul „Hamidie“. Îndată ce-l începură muzicanții, apărî pe scenă, cum se prevedea în piesă, un măgar. Sultanului nu-i convine de loc incidentul ăsta hazliu și destitul imediat pe capelmaistru.

Lectura lui Abdul Hamid nu dovedește gust literar. Din tinerețe are o dragoste pronunțată de romane de colportaj. Citește cu pasiune pe Ponson du Terrail, Xavier de Montepin și alți autori de acest fel. Bibliotecarul lui a pus să se traducă în turcește numeroase scrieri literare de acest fel.

Abdul-Hamid se culcă târziu. Iainte de-a se culca, întreaga reședință e luminată ca ziua până în cel mai mic colț, de oarece sultanului nu-i plăc înțunecul. Adeseori lasă orchestra să-i cânte până târziu după miezul nopții sau dă ordin ca garda lui personală să se plimbe cu pași puternici în sus și în jos pe dinaintea odăii lui de dormit, fiindcă sunetul regulat al pașilor

îl liniștește. După ce s'a convins că totul e în ordine, închide el însuși odaia de dormit, a cărei cheie o poartă totdeauna la dânsul — și se culcă.

„V. Naț.“

Din Bucovina.

Serbarea poporală din Culediu. De sfinții apostoli Petru și Pavel s'a inaugurat steagul societății „Arcașul“ din Culediu. Nănași au fost dna Hrușca, dl Cuparencu și învățătorul-diriginte Braha, precum și societățile studențești „Bucovina“, „Dacia“, care a condus toată serbarea, și „Junimea“. Au fost arcași din vre-o zece sate din împrejurime, la vre-o șase mii de oameni. Numai preotul satului, Căraș, n'a voit să vie, cu toate rugămințile sătenilor.

Au vorbit lucruri frumoase și folositoare dd. Braha și I. Cuparencu, și reprezentanții societăților studențești. Președintele „Daciei“ dl I. Brăteanu predă steagul treicolor căpitanului D. Ciocan, și toți „arcașii“ fac jurământul solemn pe stea.

După țintuirea steagului a fost joc.

Viitoarea generație de învățători. În anul acesta, școlile secundare au un contingent de absolvenți români, destul de mare, în raport cu anii trecuți. Numai la pedagogia (școala normală) au făcut examenul de absolvire nouă românce, cu eminentă, din 12.

La 1 Iulie trecut, absolventele și absolvenții români ai Pedagogiului (școlii normale) au dat un concert, unit cu joc, în Siretiu.

De vre-o patru ani încoace, de când s'au deșteptat și învățătorii la viața națională conștientă, absolventele și absolvenții români ai pedagogiului dau concerte prin orașele mai însemnate, și așa se introduc în viața socială. Cântecelile pentru concert sunt numai românești și s'alese în todeauna din compozitoriile noștri cei mai de seamă: Vidu, Musicescu, Chiriac, Porumbescu, Dima, Brediceanu, Murășanu; etc. tinerii își dau mare silință să le cânte cât se poate de bine și să satisfacă publicul. Și, în adevăr, și reușesc să-și cucerească pe deplin aplausul lui. În timpul cântecului se execută și jocuri naționale, ca: „Bătuta“, „Brăul“, „Călușerul“, etc.

În felul acesta, s'a adus un curent nou pe la petrecerile românilor, care erau seci și la care se jucau mai mult valsuri și polci, iar limba de conversație era și mai este încă pe la balurile de elită, — cea nemțească sau polecească, numai cea românească nu, căci unii cred că e destul dacă înfundă pe străini cu banii grei ce-i dau pe toalete scumpe, și le mai fac deosebită cinste vorbindu-le și limba lor.

Lucru cam ciudat. La concertele și petrecerile ce le-au dat până acuma absolvenții școlii normale, n'a venit lume supțire mai de loc, cultă doară ici-colea, numai de mântoială, însă nu se dădeau la joc și ascultau cântecele cu mare răceală și neîncredere. Preoții tot mai veniau, însă puțini și fără familiile lor, căci mai toată funcționăria cu studii universitare și preoțimea îi socot pe învățători de „semi-culți“, cu cari nu prea poți sta de vorbă, și mai ales că au început și învățătorii a se mișca și a da semne de viață națională și independentă, ceea ce pentru mulți „academici“ e o obrăznicie și o încălcare a drepturilor și privilegiilor lor.

Absolvenții au început-o bine și au dovedit că și ei pot ceva și că se însuflețesc de tot ce-i românesc și caută, după puterile lor, să lucreze și să se valideze și ei în viața socială și culturală a neamului nostru.

Concertele acestor absolvenți au fost până acuma cele mai frumoase și pătrunse de un duh curat românesc. Îți ridicau sufletul la auzul cântecelor alese ale compozitorilor noștri, bunăoară: „Răsunet dela Crișana“, „Răsunetul Ardealului“, „Lugojana“, „Păc-păc“, „Dorul meu“, „Morarul“, „Steagul nostru“ și altele. În totul vedeai viața românească, vedeai semne bune pentru un viitor măreț, pe care-l făuriau ceice aveau să fie luminătorii și apostolii satelor noastre rămase în întunec și oropsite, în care mai înainte vreme se trimeteau învățători străini, până și jidani.

Acuma s'au schimbat vremile. Mai în toate satele noastre vin învățătorii tineri români, cei mai mulți ieșiți din popor, cari au un ideal de împlinit. Aceștia duc cuvântul adevărului și al luminii

în bordeiele întunecate și caută să-i îndrepte pe țaranii noștri, sărmani ca și dânsii, pe calea cea bună și mântuitoare.

Insuflețirea pentru un ideal românesc n'o căpătau de pe catedră de-a învățătorii străini sau români ce nu-și cunoșteau chemarea lor, nici nu se pricepeau să i creasă și să-i îndrumeze pe normalisții noștri, așa cum trebuia, ci dela mișcarea naționalistă și democrată din timpul din urmă.

Abia înainte cu doi ani a venit la pedagogiu dl Gheorghe Tofan, unul dintre tinerii cei mai marcați în rostul culturii românești din Bucovina, profesor de limba românească, care i îndrumă într'o direcție sănătoasă și națională.

(„Neam. Rom.“)

Din străinătate.

Politica noului guvern sârb dnul Mihail Popovici, ministru de finanțe și delegatul Serbiei la încheierea tratatului între Austro Ungaria și Serbia, a făcut următoarele declarațiuni în ce privește politica noului guvern din Belgrad:

— Politica noastră trebuie să fie izvorită din cea mai mare dragoste de țară, să fie cât se poate de prudentă. Numai astfel vom putea să ne reabilităm în ce privește finanțele țării noastre. Chestia financiară este o chestie de viață pentru noi. Finanțele țării trebuie să se îmbunătățească. Va trebui deci să îngrijim ca izvoarele noastre de venit să se înmulțească, să ducem o politică economică din cele mai prevăzătoare, căci numai astfel vom putea face față numeroase or cheltueli, pe cari ni le pretinde organizația de stat, cheltueli, cari se măresc treptat.

Desvoltarea noastră economică vede destule garanții în contractul vamal cu Austro-Ungaria.

Relațiunile de prietenie cu statele vecine guvernul nostru se va nuzi să le păstreze și mai departe. Cel puțin cât eu voi fi la putere Serbia nu se va expune la nici un fel de aventuri.

Eu, ca și colegul meu, dn I ministru de interne Milovanovici, credem că în deosebi trebuie cultivate relațiunile cu Austro-Ungaria. Trebuie să avem cele mai strânse relațiuni economice cu această monarhie.

Nevoile statului cresc. În acelaș raport trebuie să crească și izvoarele de venit. Actualul guvern va lucra din răspuțeri pentru organizarea și administrarea modernă a tezaurului public. Imprumutul făcut acum doi ani la băncile din Paris nu ne ajunge nici pentru nevoile armatei, nici pentru căile ferate. Linia ferată Dunărea-Adria deschide perspective noi, dar deocamdată nu ne putem gândi la un împrumut.

În fine ministrul speră că, cu toată puterea opoziției, Scupcina va vătă contractul vamal cu Austro-Ungaria.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 31 Iulie n. 1908.

— **Românii în liceele săsești.** Care-i cauza că românii nu mai frecventează liceele săsești? Ne-am plâns și noi de acest fenomen regretabil, iar confracții dela „Siebenb.-Deutsches Tageblatt“ au reprodus pasajul respectiv din articolul nostru „Generația viitoare“. Să pare că și ei regretă lucrul acesta. Se poate, dar e sigur că direcțiunile liceelor săsești caută să împiedice afluența românilor, nu prin asuprașirea ce-i drept, căci în scoalele săsești elevii români sunt aproape todeauna respectați și menajați, dar prin alte măsuri, mai ales prin marile taxe școlare ce se percep de ei. La liceul săsesc din Brașov bunăoară taxa școlară e de 160 cor. pentru elevii români. Nu cred oare confracții sași că ar fi chiar în interesul răspândirii limbii și culturii germane, tot mai strămtorate în țara noastră, ca intrarea copiilor noștri în școalele lor să fie înlesnită?

— **Serbarea centenarului dela nașterea fericitului episcop Ioan Popasu.** Cetim în „Drapelul“. Comitetul Reuniunii învățătorilor gr. or. români din dieceza Caransebeșului, în ședința sa ținută Marți în Lugoj, a decis cu mare însuflețire să împreune cu adunarea generală a reu-

niunei, care se va ține în anul curent la Caransebeș în zilele de 31 August și 1 Septembrie (13 și 14 Septembrie n) serbarea centenarului dela nașterea fericitului episcop de Caransebeș Ioan Popasu, sub a cărui păstorire și la al cărui părintesc îndemn s'a înființat această valoroasă reuniune. S'a instituit un comitet special pentru pregătirile necesare și s'a decis ca pe lângă parastasul ce se va celebra în memoria fericitului episcop, să se țină și o ședință festivă dedicată memoriei lui. Detalii vom aduce la timpul său. Episcopul Popasu s'a născut — precum se știe — la 20 Decembrie 1808 la Brașov. Studiile gimnaziale le-a terminat la Blaj, cele teologice la Viena, după a căror absolvire a intrat în serviciul bisericii ca secretar episcopesc la Sibiu, ca să treacă în curând (la 1837) de protopresbiter la Brașov, unde s'a înscris în cartea nemuririi prin conlucrarea la fondarea marelui gimnaziu românesc. La 1865 apoi a devenit episcop al Caransebeșului, reorganizând această veche episcopie și punând temelie instituțiilor de creștere și învățământ de acolo. După moartea fericitului Șaguna a fost ales mitropolit, dar guvernul nu l-a recomandat spre aprobare Majestății Sale. A murit la 5 Februarie 1889, lăsând o memorie binecuvântată nu numai în dieceza, pe care a păstori-o, ci și pretutindeni, unde sunt români. Împlinim o datorie de pietate, serbând centenarul nașterii acestui mare bărbat al istoriei renașterii noastre. Să evocăm în sufletul poporului nostru imaginile marilor noștri bărbați, să prindem puteri la căldura faptelor și cugetelor lor înalte, ca reculegându-ne să privim mai cu încredere în viitor. Sus să avem inimile!

— **Certele dintre preșii din comuna Bescu** (comitatul Treiscaune) încă din timpurile vechi existau certe între parohii din Bescu și se vede, că această comună a fost blăstămată, ca certe să nu aibă sfârșit, însă nu erau astfel cum sunt astăzi. Oare le stă frumos celor doi parohi, cari îmbrăcați în haine de sărbătoare unul cu brâu roșu și celălalt cu brâu albastru pleacă la judecătoria din Kézdivásárhely să se judece? Prin piața din Kézdivásárhely nu auzi dela săcui, decât: »Uite popii valahi, iar se duc să se judece».

Aceasta e foarte trist pentru noi românii din Treiscaune, cari și de altfel sunt pușini (17%) față de săcui și neorganizati.

De abia dispăruse pata pusă pe noi de fostul preot din Cernat și astăzi o nouă rușine ne aduc certe dintre cei doi parohi. Oare cărma din Sibiu nu s'a strâmbat în vre-o parte și certe din această cauză nu vor înceta? Atrag atențiunea onor. consistoriului din Sibiu, care să caute să aplaneze aceste lucruri și să pună capăt rușinoaselor certe.

E trist lucru, că Excelența Sa Mitropolitul tolerează ani întregi această ceartă.

Unde este mâna de fier a marelui Șaguna? Vom vedea și așteptăm dispozițiile ce se vor lua de cei chemați a susține vaza bisericii și credincioșilor ei spre a ști, dacă trebuie să revenim.

«Un român din Treiscaune».

— **Zece ani dela moartea lui Bismarck.** Se împlinesc azi zece ani dela moartea lui Bismarck, cea mai strălucită figură din istoria modernă a Germaniei.

Rolul ce l-a avut acest om extraordinar în viața sa este îndeobște cunoscut: Din mulțimea de țărișoare mici, stabe și totdeauna amenințate de străini, el, prin stăruința și energia lui a creat actualul imperiu german, mare și puternic, dându-i toate garanțiile constituționale, pe baza cărora Germania a ajuns la starea sa de înflorire, în care se găsește astăzi.

A zecea aniversare a morții sale va fi serbată cu multă solemnitate în toate părțile lumii, unde trăiesc germani.

— **Doctoratul prințului german.** Prințul August Wilhelm unul din fiii împăratului ger-

man, a luat ieri doctoratul în științele de stat la universitatea din Strassburg. Teza lui a fost: Desvoltarea autorităților de comisari în Brandenburg și Prusia până la venirea lui Friedrich Wilhelm I. pe tronul Prusiei.

— **Ascensiunea contelui Zeppelin.** Se anunță din Friedrichshafen: Contele Zeppelin va face o nouă ascensiune cu dirijabilul său, la 5 August n. Dirijabilul e reparat complet. Stăruințele contelui par a apropia ziua când problema aviațiunii, va fi deplin rezolvată. Lumea așteaptă cu interes rezultatul noii încercări.

— **O pânză scumpă.** Se anunță că un domn Widener din Philadelphia (Statele-Unite) a cumpărat tabloul de Von Dyck reprezentând o damă a cărei trenă o duce un paj negru.

Pânza face parte din colecția Cattaneo. Prețul ei să spună că întrece suma de 2 milioane și jumătate de franci.

— **Holera în Rusia.** Dela 24 la 27 Iulie n. au fost la Astrachan 11 cazuri de holera. Teritorul Donului este declarat amenințat de holera.

— **Don Carlos bolnav.** Don Carlos pretendentul la tronul Spaniei, după cum anunță telegramele din Milano, este greu bolnav. Don Carlos suferă de cancer la stomac și medicii au declarat că trebuie să se supună unei operațiuni.

Pretendentul este acum în etate de șizeci de ani.

— **Ghilotina în Statele-Unite.** În urma experiențelor făcute în executarea condamnaților la moarte prin electricitate, ziarele propun să se scoată din uz acest fel de executare și să se introducă ghilotina. Cei condamnați la moarte prin electricitate erau supuși timp îndelungat la cele mai grozave chinuri. Astfel Carlo Rogeri, condamnat de curând, abia după două ore de chinuri a murit. Se crede că guvernul va introduce ghilotina.

— **Poezie și nebunie.** Acesta este titlul unei cărți apărută zilele trecute în Paris, și datorită doctorilor Antheaume și Dromard

Această carte ține să aducă o nouă contribuție la chestiunea atât de controversată a raporturilor dintre geniu și nebunie, alegând, ca tip de expresie, poezia.

După o scurtă critică a opiniilor formulate în toate timpurile, asupra geniului și atribuțiilor sale, autorii fac un studiu detaliat al inspirației; apoi caută să determine condițiunile esențiale cari o stăpănesc, munca elaborațiunii fizice în compozițiile de natură poetică, stabilind în toate detaliile sale, psihologia normală a poetului. Urmează studiul facultăților poetice la alienați, cu citate de versuri datorite bolnavilor din ospicii, apoi studiul manifestațiunilor psihice relevate ici-colo în literatura poetică, cu disecții importante asupra lui Musset, Baudelaire, Verlaine, Tasso, Lenau, Edgar Poe etc.

E foarte interesantă critica asupra valorii și evoluării mișcării simboliste, a cărei decadentă începe să pară pur și simplu „degenerescență”.

— **Cât ar costa un nou războiu al Germaniei?** Generalul von Blume declară într'un interviu acordat ziarului „Tägliche Rundschau” că după experiența războiului franco-german, un războiu nou al Germaniei va costa între 8 și 9 miliarde pe an, fără a socoti paugubele cari le-ar suferi industria și agricultura. Generalul declară că ținându-se seamă de criza financiară și economică actuală, guvernământii sunt dator să vegheze cu grijă spre a găsi mijloacele necesare în caz de războiu.

— **Un criminal aristocrat.** O crimă extraordinară pasionează acuma toată populația din Triest. Zilele trecute a fost găsit în mare capul unei cântărețe de orfeu aume Lucia Fabry. Cercetându-se s'a aflat următoarele. Cântăreța

avuse relații cu un aristocrat austriac Iulius Ritter Födrum v. Födrumsparg, care era cobortorul unei vechi familii aristocratice nemțești din Krain. O ramură a familiei Födrum trăiește și azi în Viena unde e foarte respectată. Iulius Födrum a fost însă un om superficial chelțuitor și leneș.

Din toate posturile, ce a avut a fost alungat fiind un om nemuncitor și neregulat. Acuma trăiește în Triest și are relații cu Lucia Fabry căreia îi făgăduise să o ia în căsătorie. Toate semnele dovedesc însă că ea a fost ucisă chiar de amantul ei care i-a luat suma de 500 de cor. și colanul ei de giuvaericele. Dovada principală este plicul în care fusese înfășurat capul cântăreței. Era un plic mare de note muzicale. De-asupra plicului rupt, să citeau cuvintele *Bosny* și dedesupt *Födr* și *Viena*, cuvintele fiind jumătățite prin ruperea plicului. Poliția află din registrul adreselor numele firmei *Bosworth* un magazin de note muzicale din Viena. Întrebând telegrafic, poliția primi răspunsul firmei că a trimis într'adevăr niște note muzicale lui Födrumsparg indicându-se și adresa lui.

În acelaș timp poliția află că Födrumsparg a cerut societății de navigație „Oesterreichische Lloyd” un bilet cu preț redus pentru Alexandria. Să crede că el a voit să ducă cu sine corpul decapitat al cântăreței pentru a-l arunca în mare.

A mai fost arestată și Maria Cellich, femeia de gazdă a lui Födrumsparg, sub bănuiala complicității la crimă. Mai târziu ea a fost liberată. Födrum tăgăduiește tot.

La înmormântarea cântăreței, Miercuri, o mulțime imensă a luat parte. Carul funebru era precedat de fete îmbrăcate în alb. Corpul victimei a fost urmat de toate cântărețele din Triest și sicriul era acoperit de cununi.

Cercetările poliției urmează.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărat ca adevărat bune în contra piștrurilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor și feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: *Tócsay Imre și Wachsman Jenő*, droguerie și parfumerie în Szabadka.

De prin Șaroșul-săsesc.

În 13/26 Iulie a avut loc în Șaroș sfințirea bisericii române gr.-ort. Deși timpul nu a fost tocmai favorabil, totuși des de dimineața se adunau credincioșii din toate părțile, ca să participe la actul sfințirii. Între mulțimea de credincioși români s'au văzut și o mulțime de sași din comuna Șaroș, ceace dovedește buna înțelegere ce domnește între aceste două națiuni, cari în cele mai multe comune sunt dușmane.

Actul sfințirii a fost celebrat de 7 preoți în frunte cu Prea Onoratul domn protopop Romul Mircea din Mediaș. Cântările au fost executate parte de corul din loc, darte pe unii tineri, teologi și pedagogi, cari erau prezenți.

Cuvântarea, — foarte frumoasă — a fost rostită de On. domn P. R. Mircea.

După celebrarea sfinte liturgii a urmat banchet, în localitățile părintelui din loc Dionisiu Chendi, până la 7 ore seara. Precum toate banchetele, așa nici acesta nu a fost lipsit de toaste și cântări frumoase.

Întru sănătatea I. P. S. Sale Ioan Meșianu arhiepiscop și mitropolit, a vorbit harnicul nostru protopop R. mul Mircea din Mediaș. Zelosul părinte din loc Dionisiu Chendi a binevențat prin cuvinte frumoase pe domnul protopop, care nu a pregetat a osteni până la noi. Au mai vorbit părintele Boeriu și notarul din loc. Mai în urmă inimosul avocat din Ibașfalău dl.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

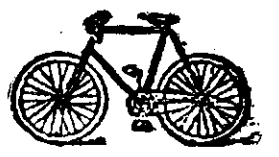
FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ►►

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: **Andrei Falk, Kolozsvár, și'n str. Deák Ferencz nr. 30.**

dr. Alexandru Morariu a toastat pentru bunăînțelegerea ce trebuie să domnească între preoții noștri de ambele confesiuni, îndemnându-i să lăpăde ura confesională urită și păgubitoare idra lului, ce trebuie să urmărim. În sfârșit între a-plausele prezentilor își sfișește cumintele și frumosul toast, — că azi nu trebuie să fim greco-orientali, nici greco-catolici — ci cu toții »frați de lege românească« !

Seara la 7 ore a urmat producțiunea. Corul tineri mei din loc, instruit de talentatul în ale muzicii Stefan Seceta, înv. a executat cu cea mai mare precizie toate cântările. Cu deosebire a fost primită cu aplauze din partea publicului și repetită cântarea »Morarul«. În pauză ne delectă muzica tinerimei române din loc, — unica de felul acesta pe Târnave la noi la români. Laudă trebuie să aducem la locul acesta domnului părinte Dionisiu Chendi la al cărui îndemn s'a înființat orchestra aceasta și tot la stăruințele părintelui Chendi a făcut în scurtul interval de 7 luni progrese atât de mulțămitoare. Dacă începutul a fost atât de mulțămitor ne putem aștepta pe viitor la succese foarte frumoase mai ales că la propunerea dlui avocat Morariu, s'a pus baza unui »fond« al orchestrei din care să se acopere speșele, contribuind însuși cu 50 cor. Exemplul să înțelege a fost urmat și de alții. După producțiunea a urmat dansul mult așteptat de tineret. A și fost vioi, căci soarele eră de o svârliță pe orizon și razele aurii înviorau fețele tinerețului, care încă nu să putea sătura de învârtită care a fost fucată des și cu foc.

După sfârșitul petrecerii un grup de tineri a ridicat pe umere pe însuflețitul pentru tot ce-i românesc, și de toți iubitul avocat Alexandru Morariu, ducându-l între cântări și muzică până afară din comună.

Oaspeții s'au întors cătră casă mulțămiiți și impresionați de o petrecere atât de frumoasă și românească. B. Albu.

Concert, petreceri.

— **Mișcare culturală socială în Timișoara.** Cu ocazia adunării generale învățătoresci dela 30 August n. a. c. reuniunea de cântări de bun renume „Doina“ din Sânmcălușul-mare, va aranja un concert sub conducerea cunoscutului ei conducător, domnul Atanasiu Lipovan în beneficiul convictului care se va înființa în Timișoara. Atât dibaciul conducător, cât și cunoscutele forțe ale reuniunii, ne dau destulă garanță despre succesul acestei producțiuni culturale. La revedere cu toții la Timișoara în Dumineca de 30 Aug. n. a. c.

Economie.

Casa Rurală. Duminecă la orele 3 p. m., va avea loc adunarea generală a acționarilor Casei Rurale.

Adunarea va avea loc în palatul Băncii Naționale.

Recolta în România. Secerișul grâ lui, orzului și ovășului se continuă cu mare activitate în întreaga țară în multe din județele de câmp secerișul este deja terminat și se lucrează la treier. Recolta este în general bună, exceptându-se cele câteva județe din sudul Moldovei și ostul Munteniei, cari au fost mai puternic bătute de secetă.

Porumbul se prezintă foarte bine, a doua prășilă este terminată. Ploile din ultima săptămână i au făcut mult bine deoarece a putut lega în bune condițiuni. Recolta de porumb se prevede că va fi foarte abundentă.

Pășunile s'au îndreptat în urma ultimelor ploii astfel că vitele nu mai suferă de lipsă de nutreț.

Viile și pomii fructiferi se prezintă foarte bine și recolta va fi abundentă.

Congresul de industrie frigoriferă dela Paris. Dela 5 până la 10 Octomvrie c., se va ține la Paris un congres al industriei frigorifere sub protectoratul și cu participarea ministrilor francezi și alte personaje însemnate din Franța. Programul congresului cuprinde:

Temperaturile scăzute și efectele lor generale, aparate întrebuințate în industria frigoriferă, întrebuințarea frigului pentru substanțele alimen-

tare, întrebuințarea frigului în alte industrii, întrebuințarea frigului în comerț și în transport, legislația referitoare la această industrie, în multe state sau format deja comitete naționale. Diferitele înlesniri vor fi acordate numai acelor persoane cari până la 1 Septemvrie vor fi anunțat participarea lor.

Budapesta, 30 Iulie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22—	22.02
Săcară pe Oct.	18 58	18 60
Ovăș pe Oct.	16 42	6 44
Cucuruz pe Main	14 50	14 52

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu rou			
De Tisa — — — —	22 K.	70—24 K.	50 fi
Din comitatul Albei — — — —	22	70—23	40
De Pesta — — — —	22	90—23	50
Bănățenesc — — — —	22	60—23	40
De Bacica — — — —	18	80—19	—
Săcară — — — —	15	50—15	80
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15	10—15	30
» de cvalitatea II.	16	60—16	80
Ovăș de » I.	16	20—16	50
» » » II.	15	20—15	40
Cucuruz vechiu — — — —			
» nou — — — —			

Felurimi.

Cucerirea aerului. Problema care în mod deosebit a preocupat guvernele marilor puteri europene în timpul din urmă, este problema aviațiunii, de a cărei rezolvare germanul Zeppelin pare că s'a apropiat într-o câtva.

Se știe entuziasmul cu care marii capitaliști germani în cap cu guvernul, și-au dat mâna pentru a întocmi o serie de aerostate care ar fi constituit o serioasă putere armată.

Peste puține zile vom ști dacă în vremile noastre vom avea de înregistrat cucerirea aerului în mod absolut, sau dacă acest mare progres al științei și al forțelor omului, trebuie așteptat pe mai târziu.

Două națiuni mai ales, fac fiecare în parte, mari eforturi pentru a aduce la bun sfârșit această interesantă chestiune. Și e foarte justificată rivalitatea ce s'a stabilit între aceste două națiuni, Franța și Germania. Celei dintâi îi place să creadă și să spună că nu i-a dat Germaniei să aibă norocul unei depline reușite. Eșecul din urmă al balonului, militar întocmit de maiorul Gross, căzut în împrejurimile Berlinului, ea și pagubele suferite de dirijabilul Zeppelin, fac să se creadă în Franța că aceste însuccese repetate, se cade a fi atribuite altei cauze decât unor circumstanțe fortuite sau simplei întâmplări. Zeppelin după părerea lui Julliot, inginerul constructor al baloanelor Lebandk, a pornit de la un principiu fals susținând că un balon semi-rigid cum sunt cele franceze — adică alcătuit dintr-o simplă pânză pe care presiunea gazului din interior o ține umflată, nu poate rezista la un vânt mai violent și prin urmare nici să meargă cu o înălțime contra vântului. Ca aplicarea acestui principiu, baronul german și-a prevăzut dirijabilul cu o căptușală de aluminiu, pe care pânza elveției stă întinsă.

Ori, balonul „Patru“, zice același inginer francez, a dovedit neexactitatea acestei susțineri, rezistând în furtuna care i-a provocat pierderea, la un vânt de o incontestabilă violență, fără a avea această susținătoare de aluminiu, care nu face decât să-i mărească greutatea fără nici un folos. Departe de a-i da rigiditatea despre care vorbește Zeppelin, ea face balonul mai fragil, expunându-l la sigure și inevitabile avarii, ori de câteori o izbitură are loc. Acest fapt, cum și dimensiunile enorme ale dirijabilului Zeppelin, justificate până la un anumit punct, vor face ca totdeauna manevrele lui să fie greoaie, stângace și chiar periculoase.

Ceeace trebuie, zice Julliot, este un mare balon semi-rigid, al cărui volum mărindu-se, îi va da cu siguranță, puterea unui dirijabil Zeppelin.

S'ar creă în modul acesta un al doilea tip, mai ușor de manipulat, a cărui rază de acțiune ar fi mai largă, a cărui durată de ascensiune ar fi mai lungă și a cărui viteză ar fi deasemenea proporțional mărită.

Se așteaptă ca ascesiunea proiectată de curând de inginerul Breguet, sau aceea a dirijabilului militar »Rèpublique«, să confirme temeinicia ziselor lui Julliot, spre bucuria poporului francez.

La aceste speranțe ale Franței Germania răspunde cu speranțe asemănătoare și poate mai întemeiate.

Conștiința poporului german nu poate și are interes să nu admită probabilitatea unei reușite din partea Franței. Germanii fiind aceia cari prin Zeppelin au dus la un punct mai înaintat problema cuceririi aerului și au dat la un moment impresia rezolvării ei, țin de datoria lor să n. îngăduie altora să le ia înainte pe acest teren.

Succesul va fi, la urma urmei, de partea celor care-l merită. Și cari vor fi aceștia, va va vedea peste puțin timp.

În zilele ce urmează, dirijabilul Zeppelin, reparat complex, va cercă o nouă ascensiune, în vreme ce »Rèpublique« va căuta să se înalțe pentru a șasea oară, cam în același timp cu semi-rigidul lui Breguet. M.

O femeie căpitan de bandiți. Poliția din Moscova a izbutit să pună mâna pe șeful unei bande, care se ocupa cu jefuirea casierilor și a curicrilor caselor de bancă. Căpitanul ăsta de bandiți e o femeie, care a fost arestată în următoarele împrejurări ce par a fi scoase dintr'o istorisire romantică despre bandiți:

Polițiștii dela unele din gările orașului observară o femeie tinăra îmbrăcată în zdrențe și care cerea milă dela călătorii sosiți la gară. Din curtea gării ea se ducea pe peron, unde continua cu cerșitul. După al doilea sunet al clopotului, se sui într'un vagon, din care se scobori în stația cea mai apropiată. Agenții secreți cari o urmăriră, observară că ea se apropie de o fabrică, împotriva casierului căreia, după cum aflase poliția, era planuit un atentat îndrăzneț. În scop de jefuire. Cerșitoarea se furișă pe lângă fabrică și în urmă apărură mai multe figuri suspecte, cu cari ea stete de vorbă mai multă vreme. Negreșit că le dădea cine știe ce porunci.

Peste câtăva vreme, cerșitoarea se duse iar la gară și de-acolo se întoarse în Moscova. Ea se amestecă repede prin mulțime și ajungând într'o stradă principală intră într'o curte, unde intră într'o comoditate. Peste câteva minute eși din această o tinăra femeie elegant îmbrăcată. Polițiștii mai steteră câtva timp la pândă, apoi intrară în comoditate. Aci găsiră o grămadă de zdrențe.

Ei văzură numai decât că cerșitoarea își schimbă repede costumul. Polițiștii alergară repede după tinăra femeie și o arestară. Asupra ei se găsiră hârtii din cari se dovediră că a luat parte la mai multe atentate și omoruri.

Pe baza acestor documente fură arestați repede și ceilalți membri ai bandeii primejdioase, pe care poliția o urmărea de multă vreme.

Poșta Redacției.

Sublocotenent C. Mărgăritescu: Adresa Fondacției Gozsdu: Budapest. Gozsdu udvar, Király utza. Banca culturală este încă numai o idee până acum, care nu se știe dacă va și lua trup.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

FRANCISC JOSIF
CEL MAI PUTERNIC APO PURGATIV NATURAL

Ca practicant

află loc un tiner din familie bună, absolvent de cel puțin 3 clase gimnaziale sau reale la firma **Ioan Comșa & fiu în Seliște.**

Economisește multă

oboseală, timp și lemne

fiecare menajeră care spală rufele cu

pravul de săpun

pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri. Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

 Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se ețuesc imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provace că adresa firmei se cetit-o în Tribuna.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

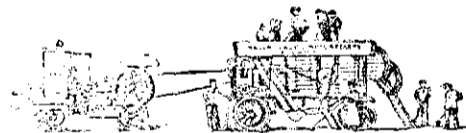
1907. 7 Iulie.	ACTIV	1908. 5 Iulie.
112439475	78844475 Reserva metalică Aur . . . 88592245	124380245
1530693	33595000 " Trate Aur . . . 35788000	1262119
70268708	Argint și diverse monete	43829757
33222130	Portofoliu Român și Străin	26382708
11999924	(*) Impr. contra ef. publice 8189700	11999924
15806084	" " " " în cont curent 18193008	15480553
3253121	Fonduri publice	3216621
5891464	Efectele fondului de rezervă	5953352
637082	" " " " amortisarea imob. și material	698681
92004	Imobili	17909
108611134	Mobilier și Mașini de Imprimerie	108160159
—	Cheltueli de Administrațiune	—
26948712	Deposite libere	29067825
23189207	" " & provizoriu	28139006
413890338	Compturi carinți	398588859
12000000	Compturi de valori	—
23051453		—
3473641		—
264604260	PASIV	12000000
2077070	Capital	24928807
72775	Fond de rezervă	3734034
108611134	Fondul amortisării imobilelor și material	247529200
—	Bilete de Bancă în circulațiune	2190642
413890338	Profituri și pierderi	46017
—	Dobânzi și beneficii diverse	108160159
—	Deposite de retras	—
—	" " " & provizoriu	—
—	Compturi carinți	—
—		398588859

Scomptat 5%. *) Dobânda 5 1/2%

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și treerătoarele cu locomobil de benzină au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicări despre aceste treerătoare cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

Au apărut **Compoziții românești de Tib. Brediceanu.**

Doine și cântece. (Voce și piano.)

CAIETUL I. Foaie verde, foi de nuc. Cântă puiul cucului. Bădișor depărțitor. Spune mândr' adevărat. Vai, bădiță dragi ne-avem. Cine m'aude cântând. Bade, zău, o fi păcat. Bagă Doamne luna 'n nor.

CAIETUL II. Știi, tu bade, ce mi-ai spus. Vino, bade, iar acasă. Năcăjit ca mine nu-i. După ochi ca murele. Floare lui, floare trecui. Cântece haidueesc. Trageți voi boi! Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești. (Piano solo.)

CAIETUL I. Logojana. Măzărica. Ardeleana (ca'n Bănat) I. Pe picior I. Ardeleana I. Brâu I. Hora. Ardeleana (ca 'n Bănat) II.

CAIETUL II. Ardeleana (ca 'n Bănat) III. Ardeleana II. Pe picior II. Parina. Învârtirea I. De doi. Ardeleana III. Brâu II.

CAIETUL III. Brâu III. Hațegana. Ardeleana (ca 'n Bănat) IV. Învârtita II. Pe picior III. Ardeleana (Abrudeana) IV. Ardeleana (ca'n Banat) V. Brâu IV.

Prețul unul caiet: 4 coroane (5 lei). De vânzare la toate librăriile românești.

Serata etnografică, caietul I.: Prețul 2 cor. (lei 2'50).

Caiețele. II. și III. epuizate.

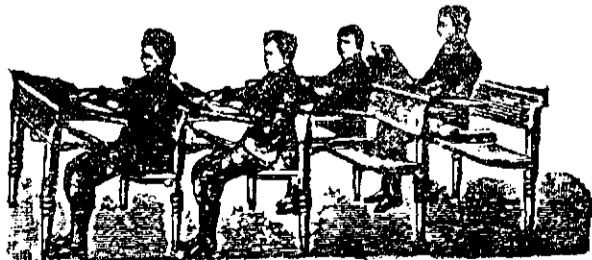
Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).

Bănci

de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsar al lui

Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

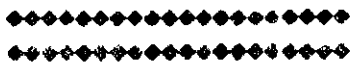
Grosz Nagy Ferencz,

farma-
cist. :: **Debreczen** :: farmacia ::
«Arany egyszarvu»

-Hajdusági
Bajuszpor.

Vedjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin poștă
se trimite numai 3 borcane cu
2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

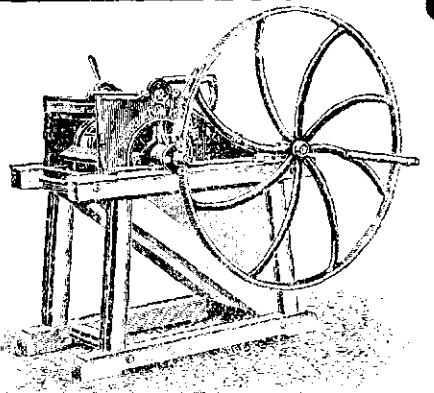
MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

Simonffi

István

FABRICĂ DE MAȘINI
ȘI TURNĂTORIE
DE FIER ȘI METAL

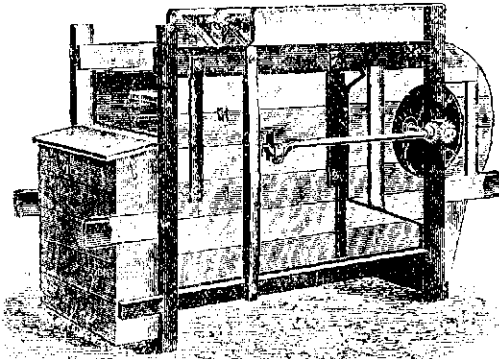
KOLOZSVÁR (Cluj), str. Petőfi no. 60.

Pregătește tot felul

de instrumente de comunicație, construcții
de moară, turnătorii de fier și metal.

Intreprindere de tot felul de reparări de mașini de agricul-
tură, — mașini noi de trierat și cu construcția ușoară,
mănată de doi oameni.

Mai pregătește ciururi cu construcție nouă și ușoară

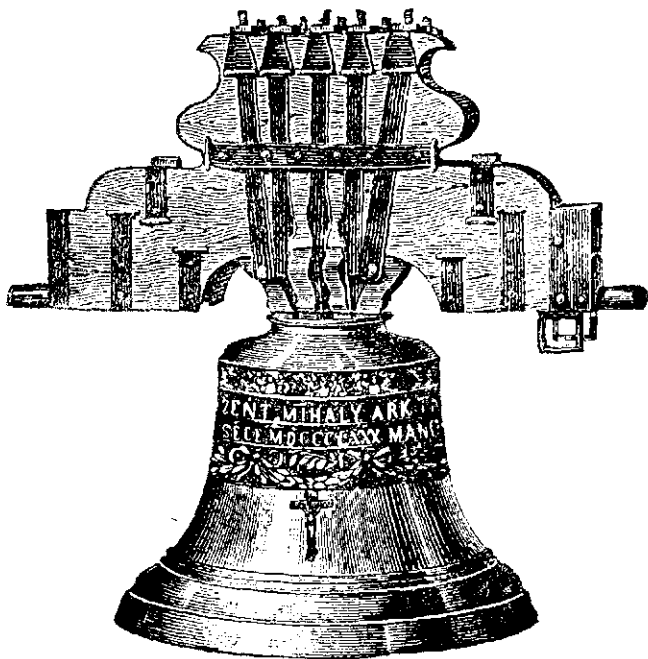

care poate fi mâ-
nată și de un bă-
iat de zece ani.
Intre asemenea ma-
șini, cari sunt în cir-
culație aceasta este
cea mai bună.

☛ Prospecte se tri-
mite gratuit la do-
rință. ☛

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote)
de construcția cea mai nouă cu sul sucitor
în Sighisoara (Schässburg-Szegesvár)
:: PIATA DE SUS NR. 168. ::

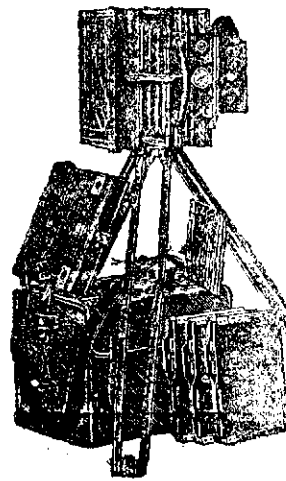
Firma aceasta e există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun; să
recomandă deci tuturor comunelor bisericăști pentru

a lifera și repara clopote

de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de
clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu preșarile cele
mai convezabile. Cu mandle să efectueze și în depărtare. Clopote mai mici
sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește el în rate.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medi-
cale, chimice și parfumuri.
Cluj, (Kolozsvár) Deák-Ferenc u. 8.

Mare magazin de
mașini de fotografiat
și tot ce se ține de ele.

Obiecte de lemn pentru piro-
gravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat
și tot ce se ține de el.

In atențiunea părinților!!

Tot felulul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la
cea mai înfrumusețată se pot
procură dela mine
: cu preșuri favorabile. :
Trimit preț-curent gratuit
și scutit de debitul poștal, tutu-
rora, cari se vor provoca la
ziarul acesta.

Oberth Vilmos

comerciant de ferărie și magazin de
mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).